

[Stejnost a odlišnost mezi lidmi na biologické a psychické rovině]

[781102-1]

(35) (4) (SSaŽ – Vysočany, 2. 11. 78 dopl.)

Ve svém diskusním textu o politické pluralitě vychází Ruda Battěk z představy „objektivně existujících rozdílů“ v politických názorech, které podle jeho soudu nelze „smazat“. Opakuje (říká: „nelze neopakovat“), že „mít svůj názor není žádné právo, to je přirozená vlastnost každého jedince, kterou lze stavět na roveň kterékoliv biologické funkci jeho těla“ (str. 7). To je ovšem krajně kuriózní pokus založit lidské svobody na základě biologickém (nebo jakoby biologickém). Pochopitelně to je nesmysl. V přírodě existuje obrovská konformita jak ve fyziologické výbavě jedinců téhož druhu, tak ve způsobech jejich chování. Je tomu tak proto, že také ve struktuře a povaze situací, do nichž se tito jedince dostávají, jsou složky v podstatných parametrech silně stereotypní. Ale to vše ještě vůbec není rozhodující pro posouzení povahy, průběhu a smysluplnosti myšlení (na jehož základě a v jehož rámci se jedinec může konstituovat nějaký názor). Ačkoliv fyziologické procesy v lidském organismu, a tudíž také v mozku jsou do obrovské míry typizovány a unifikovány, je tomu tak především proto, aby v jejich nejjemnějších a nejsložitějších funkcích se tvořivost, fantazie, sortiment či repertoár mohly tím více uvolnit a rozšířit. Proto lze pozorovat, že největší odlišnosti mezi jednotlivými lidmi najdeme nikoli na rovině biochemické, anatomické a fyziologické (ačkoliv i tam ovšem existují a mají pro lidské záměry někdy eminentní význam, např. v daktyloskopii atd.), nýbrž především na rovině psychické. Ale tu přichází opět nový typ „unifikace“, který organizuje psychické dění a procesy tak, aby nezůstávaly záležitostí pouze individuální a soukromou, nýbrž naopak aby otevíraly cestu k intersubjektivním kontaktům a komunikaci. A to je v podstatně nové kvalitativní podobě možné jen ve sféře slova, řeči, myšlení.

[Konec sešitu; §§ 36-38 nenapsány - pozn. red.]